

OPERAJOURNAL.CZ

1. OSTRAVÁCI ukázali PLZNI, jak se hraje a zpívá SMETANA

11.01.2025 operajournal.cz - Václav Bečvář

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadla (8); NDM (5); moravskoslezského (4); Národního (4); ostravské (2); Divadle; Jakub; Jiří; Klecker; Marek; Nekvasil; operní; Ostravě; Ostravská; ostravským; Šedivý

Mimořádný úspěch hostujícího souboru **Národního divadla moravskoslezského** v Plzni, neobyčejně vřelé přijetí publikem a vysoká úroveň provedení – tak

Lze ve zkratce charakterizovat tři lednové večery v plzeňském **Divadle** J. K. Tyla.

Začátek roku 2025 na operním jevišti **Divadla** Josefa Kajetána Tyla v Plzni patřil hostujícímu souboru **Národního divadla moravskoslezského**, který do západočeské metropole přivezl hned tři představení oper Bedřicha Smetany. Tato ojedinělá událost v plzeňském operním dění byla "zarámována" Rokem české hudby, tedy vlastně jako jeho jakýsi EPILOG, neboť již máme rok 2025. Politiky a kulturními činiteli hojně propagovaný Rok české hudby především pomohl získat finanční podporu pro zajímavých hudebních projektů. Pravdou však zůstává, že většinového diváka zajímaly hlavně konkrétní inscenace. **Ostravská operní** scéna přivezla do Plzně inscenaci Braniborů v Čechách, Tajemství a Dvou vdov. Tyto produkce přilákaly nejen místní publikum, ale také diváky z jiných částí republiky, a dokonce i ze zahraničí, kde je tradice uvádění Smetanových oper (snad s výjimkou Prodané nevěsty) velice skromná.

ORCHESTR A SBOR NA VÝBORNOU

Operní soubor **Národního divadla moravskoslezského** během všech tří večerů předvedl vynikající a vyrovnaný výkon ve všech složkách, který můžeme my, plzeňští diváci, těm **ostravským** jen závidět. Tím spíše, že ve všech třech případech šlo o derniéry, jejichž úroveň bývá v ČR většinou dost problematická. Na prvním místě chci zmínit špičkovou úroveň Sboru **NDM**, který především ve velkých sborových scénách v Braniborech v Čechách zazářil v Plzni neslýchanou kvalitou a kompaktností zvuku, úderností a bohatou výrazovostí. Vedle vysoké úrovně hudební reprodukce členové sboru skvěle zvládali pohybovou stránku režie, a to i přesto, že např. v Tajemství bylo nutné vzhledem k prostorovým disproporcím Velkého **divadla** a Dvořákova **divadla** v **Ostravě** provést určité změny v aranžmá. Orchestr Opery **NDM** řídil v průběhu prvních večerů dirigent **Jakub Klecker** (Braniboři a Tajemství) a Dvě vdovy šéfdirigent **NDM Marek Šedivý**. Z přístupu obou dirigentů bylo zjevné mimořádné zaujetí pro hru a smysl pro specifický styl jednotlivých partitur. Skvěle fungovala spolupráce obou maestrů s orchestrem, sólisty a sborem. Kdybych měl vyzdvihnout pro mě osobně nejsilnější hudební momenty, byly by to především strhující sborové scény v Braniborech v Čechách pod vedením J. Kleckera. Na opačném pólu pak stojí hluboká intimita orchestru, který citlivě doprovázel představitelku Anežky ve Dvou vdovách ve scéně "Odcházejí spolu – k radosti".

Určitá výtka k obsahu hudební produkce se týká jen poměrně rozsáhlých škrťů v Braniborech v Čechách, z velké části neoprávněných, neboť byt' se jedná o Smetanovu první operu, nejde o žádné začátečnické dílo. Navíc Braniboři jsou dílem, které na rozdíl od ostatních mistrových oper nebylo v Plzni uváděno skoro čtyřicet let, a tudíž by si zasloužilo kompletní provedení.

TŘI OPERY – TŘI ODLIŠNÉ REŽIJNÍ PŘÍSTUPY

Tři **ostravské** večery nabídly rovněž zajímavou konfrontaci stylově odlišných inscenačních přístupů ke Smetanovi. Tradičnější pohled nabídly Braniboři a Tajemství, naopak Roccovy Dvě vdovy překvapily originalitou a rafinovanou promyšleností režie. V poměrně komplikovaném ději Braniborů režisér **Jiří Nekvasil** se scénografem Petrem Matáskem zvolil náznakovou scénu a orientaci v táborech pražských měšťanů, braniborských vojsk či lidových mas usnadnil divákům použitím erbovních znaků, přičemž tento scénicky prvek se však postupem představení se stal trochu nadbytečným. "Věžeňská" scéna unesených Wolframových dcer svým choreografickým pojetím připomínající spartakiádní cvičení s kruhy působila režijně bezradně až směšně. Tyto nepovedené momenty vybočovaly z jinak výtvarně i režijně solidní inscenace, která sice dílo zásadním způsobem nepozvedla, ale alespoň nenarušila nadprůměrnou hudební kvalitu derniérového provedení.

Jako zlatou střední cestu lze hodnotit režijní koncepci Tomáše Studeného, který TAJEMSTVÍ i nscenoval realisticky, místy až s přebujelou vizuální zdobností a detailností, nicméně stále v mezích dobrého vkusu. Jeho inscenace se vyznačovala velmi dobrou a přesvědčivou interakcí mezi postavami, aniž by sklouzávala k násilné parodii, jak tomu bylo u Havelkova Tajemství v nejnovější inscenaci ND v Praze.

Představení Dvou vdov bylo z hlediska sólistického obsazení pravděpodobně nejproblematičtější kusem epilogu. Nicméně po stránce ideové a režijní koncepce však představovalo nejpracovitější část cyklu. Režisér Rocc úspěšně navázal na původní francouzskou předlohu Jeana Pierra Féliciena Mallefille, aniž by se dostal do rozporu s libretem či Smetanovou partiturou. Odstranil tradiční český kolorit, přenesl příběh do neutrálního prostředí a důsledně se zaměřil na vykreslení jemné sítě vztahů mezi čtyřmi hlavními postavami. Výsledkem byla velkolepá inscenace, která intenzitou své výpovědi mohla připomínat vrcholná dramata A. P. Čechova.

ZPĚVÁCI – INTEPRETI

Během tří večerů se na plzeňském jevišti vystřídala plejáda vesměs výborných kmenových sólistů **NDM** i hostujících umělců, přičemž mnozí z nich účinkovali ve více titulech současně. Charismatem své výrazné osobnosti dominoval na jevišti barytonista Martin Bárta, který ztvárnil Tausendmarka (Braniboři v Čechách) a konšela Kalinu (Tajemství). Ve dvou náročných inscenacích předvedl obdivuhodné studie dvou charakterově odlišných postav, které nejenže vytvořil svou mimořádnou pěveckou erudicí, ale

také jim vtiskl pozoruhodný vývoj. M. Bárta je zkušeným zpěvákem, jehož baryton za léta zpívání sice ztratil něco na hlavovém tónu, ale zase jeho hlas ve střední a nižší poloze nabyl na obdivuhodné mohutnosti. Proto mu už dnes svědčí např. spíše Chruďoš než Přemysl ve Smetanově Libuši. Podobně je tomu u Tausendmarka, jehož vyšší tessitura nutí pěvce zpívat s větším napětím, zatímco při přednesu Kaliny působí velice přirozeně, komfortně a naprosto uvolněně. První basista **NDM** Martin Gurbal ' vystoupil na jeviště dokonce ve třech rolích: krátkým, ale kratším vstupem jako Kmet v Braniborech , jako pěvecký i představitelsky vcelku přesvědčivý Malina v Tajemství a konečně jako Mumlal ve Dvou vdovách, který bohužel postrádal větší výrazovost, smyslu pro komiku a ohebnější hlas. Ve dvou menších sólových partech a nakonec jako člen sboru se představil hlasově průbojný Roman Vlkovič (Oldřich Rokycanský a Mistr zednický) s výraznou deklamací. Tenoristu, kterého bychom rádi v Plzni zase zažili, byl Martin Javorský (Junoš a Skřivánek), který upoutal nejen krásným materiálem, ale především působivým frázováním a celkovou výrazovostí svého projevu. Mezzosopranistka Anna Nitrová nejdříve vystoupila jako Vlčenka, které už od Smetany není příliš výraznou postavou, nicméně svůj um rozehrála především jako strhující Panna Róza, ve které předvedla nádherné frázování a perfektní práci s textem. I představitelsky hodně zaujala pozoruhodným osobním pojetím velké smetanovské postavy. Primadona **ostravské** scény Veronika Rovná se vedle Ludiše v Braniborech v Čechách se výrazně prosadila ve Dvou vdovách. Jako Anežka nabídla sugestivní herecký portrét mnohvrstevnatého charakteru postavy. Rovná je velkou pěveckou osobností, přestože její pěvecký projev má občas tendenci produkovat nepříjemně znějící rovný tón s neklidným nepřírozeným vibratem.

Z dalších pěveckých představitelů vystoupil v Braniborech Gianluca Zampieri jako Jíra, kterého pojal vzhledem ke svým pěveckým možnostem jako úlohu charakterního tenora, byť úloha od Smetany tak zamýšlena nebyla. Mladý pár z Tajemství Blaženku a Víta vytvořili Soňa Godárská a Richard Samek , tedy naopak umělci, které plzeňské publikum naopak zná dost dobře. Pro okouzující Godárskou je Blaženka ideální rolí v současném stádiu jejího pěveckého vývoje; postavu dokáže navíc obohatit bezprostřední lidskou vřelostí a osobním půvabem. I Richardovi Samkovi se po všech stránkách vyvedl komplexní charakter postavy. Ve Dvou vdovách vystoupila jako Karolina pěvkyně velkého osobního vyzářování Lada Bočková . Ke zcela dokonalému pěveckému portrétu Karoliny jí zatím chybí více pěveckých zkušeností; také její hlas se ve vyšších polohách poněkud zužuje a postrádá plnější rozkvet. Přesto však zanechala díky svému hereckému projevu velmi intenzivní dojem. Vedle V. Rovné a M. Gurbaľa byl jejím spoluhráčem tenorista Martin Šrejma , rovněž pravidelně vystupující na scéně DJKT, který velmi kultivovaně a velkým osobním zanícením ztvárnil Ladislava Podhajského.

Škoda, že hostování, jehož umělecké a organizační přípravě věnovalo ND moravskoslezské maximální síly, nenašlo odpovídající odezvu ze strany vedení DJKT v Plzni nebo alespoň se to tak může jevit z pohledu řadového diváka. Ředitel DJKT v Plzni se neobjevil ani na jednom pohostinském představení, úvodní slova vedení operního souboru i Magistrátu města Plzně se utápěla ve formální povrchnosti a neupřímnosti a nevyvarovala se ani pár faktických chyb. Standardní úroveň si zachoval jen dramaturg DJKT Vojtěch Frank, jehož vystoupení bylo profesionální a věcné.

Bedřich Smetana: Braniboři v Čechách 4.1.2025, Tajemství 5.1. 2025, Dvě vdovy 6. 1. 2025 – pohostinská představení **Národního divadla moravskoslezského** v **Divadla** Josefa Kajetána Tyla v Plzni

Pro přidávání komentářů se musíte nejdříve přihlásit

[« zpět na začátek](#)

OSTRAVÁCI ukázali PLZNI, jak se hraje a zpívá SMETANA

<https://operajournal.cz/2025/01/ostravaci-ukazali-plzni-jak-se-hraje-a-zpiva-smetana/>

Braniboři v Čechách, Tajemství a Dvě vdovy na scéně DJKT v Plzni

Mimořádný úspěch hostujícího souboru Národního divadla moravskoslezského v Plzni, neobyčejně vřelé přijetí publikem a vysoká úroveň provedení – tak lze ve zkratce charakterizovat tři lednové večery v plzeňském Divadle J. K. Tyla.

Začátek roku 2025 na operním jevišti Divadla Josefa Kajetána Tyla v Plzni patřil hostujícímu souboru Národního divadla moravskoslezského, který do západočeské metropole přivezl hned tři představení oper **Bedřicha Smetany**. Tato ojedinělá událost v plzeňském operním dění byla „zarámována“ *Rokem české hudby*, tedy vlastně jako jeho jakýsi EPILOG, neboť již máme rok 2025. Politiky a kulturními činiteli hojně propagovaný Rok české hudby především pomohl získat finanční podporu pro zajímavých hudebních projektů. Pravdou však zůstává, že většinového diváka zajímaly hlavně konkrétní inscenace. Ostravská operní scéna přivezla do Plzně inscenaci *Braniborů v Čechách*, *Tajemství a Dvou vdov*. Tyto produkce přilákaly nejen místní publikum, ale také diváky z jiných částí republiky, a dokonce i ze zahraničí, kde je tradice uvádění Smetanových oper (snad s výjimkou *Prodané nevěsty*) velice skromná.

ORCHESTR A SBOR NA VÝBORNOU

Operní soubor Národního divadla moravskoslezského během všech tří večerů předvedl vynikající a vyrovnaný výkon ve všech složkách, který můžeme my, plzeňští diváci, těm ostravským jen závidět. Tím spíše, že ve všech třech případech šlo o derniéry, jejichž úroveň bývá v ČR většinou dost problematická. Na prvním místě chci zmínit špičkovou úroveň **Sboru NDM**, který především ve velkých sborových scénách v *Braniborech v Čechách* zazářil v Plzni neslýchanou kvalitou a kompaktností zvuku, úderností a bohatou výrazovostí. Vedle vysoké úrovně hudební reprodukce členové sboru skvěle zvládali pohybovou stránku režie, a to i přesto, že např. v *Tajemství* bylo nutné vzhledem k prostorovým disproporcím Velkého divadla a Dvořákova divadla v Ostravě provést určité změny v aranžmá. Orchestr Opery NDM řídil v průběhu prvních večerů dirigent **Jakub Klecker** (*Braniboři a Tajemství*) a *Dvě vdovy* šéfdirigent NDM **Marek Šedivý**. Z přístupu obou dirigentů bylo zjevné mimořádné zaujetí pro hru a smysl pro specifický styl jednotlivých partitur. Skvěle fungovala spolupráce obou maestrů s orchestrem, sólisty a sborem. Kdybych měl vyzdvihnout pro mě osobně nejsilnější hudební momenty, byly by to především strhující sborové scény v *Braniborech v Čechách* pod vedením J. Kleckera. Na opačném pólu pak stojí hluboká intimita orchestru, který citlivě doprovázel představitelku Anežky ve *Dvou vdovách* ve scéně „*Odcházejí spolu – k radosti*“.

Určitá výtka k obsahu hudební produkce se týká jen poměrně rozsáhlých škrťů v *Braniborech v Čechách*, z velké části neoprávněných, neboť byť se jedná o Smetanovu první operu, nejde o žádné začátečnické dílo. Navíc *Braniboři* jsou dílem, které na rozdíl od ostatních mistrových oper nebylo v Plzni uváděno skoro čtyřicet let, a tudíž by si zasloužilo kompletní provedení.

TŘI OPERY – TŘI ODLIŠNÉ REŽIJNÍ PŘÍSTUPY

Tři „ostravské“ večery nabídly rovněž zajímavou konfrontaci stylově odlišných inscenačních přístupů ke Smetanovi. Tradičnější pohled nabídly *Braniboři a Tajemství*, naopak **Roccovy Dvě vdovy** překvapily originalitou a rafinovanou promyšleností režie. V poměrně komplikovaném ději *Braniborů* režisér **Jiří Nekvasil** se scénografem **Petrem Matáskem** zvolil náznakovou scénu a orientaci v táborech pražských měšťanů, braniborských vojsk či lidových mas usnadnil divákům použitím erbovních znaků, přičemž tento scénický prvek se však postupem představení se stal trochu nadbytečným. „Věžeňská“ scéna unesených Wolframových dcer svým choreografickým pojetím připomínající spartakiádní cvičení s kruhy působila režijně bezradně až směšně. Tyto nepovedené momenty vybočovaly z jinak výtvarně i režijně solidní inscenace, která sice dílo zásadním způsobem nepozvedla, ale alespoň nenarušila nadprůměrnou hudební kvalitu derniérového provedení.

Jako zlatou střední cestu lze hodnotit režijní koncepci **Tomáše Studeného**, který *TAJEMSTVÍ* inscenoval realisticky, místy až s přebujelou vizuální zdobností a detailností, nicméně stále v mezích dobrého vkusu. Jeho inscenace se vyznačovala velmi dobrou a přesvědčivou interakcí mezi postavami, aniž by sklouzávala k násilné parodii, jak tomu bylo u Havelkova *Tajemství* v nejnovější inscenaci ND v Praze.

Představení *Dvou vdov* bylo z hlediska sólistického obsazení pravděpodobně nejproblematičtější kusem epilogu. Nicméně po stránce ideové a režijní koncepce však představovalo nejpropracovanější část cyklu. Režisér **Roccc** úspěšně navázal na původní francouzskou předlohu Jeana Pierra Féliciena Mallefille, aniž by se dostal do rozporu s libretem či Smetanovou partiturou. Odstranil tradiční český kolorit, přenesl příběh do neutrálního prostředí a důsledně se zaměřil na vykreslení jemné sítě vztahů mezi čtyřmi hlavními postavami. Výsledkem byla velkolepá inscenace, která intenzitou své výpovědi mohla připomínat vrcholná dramata A. P. Čechova.

ZPĚVÁCI – INTEPRETI

Během tří večerů se na plzeňském jevišti vystřídala plejáda vesměs výborných kmenových sólistů NDM i hostujících umělců, přičemž mnozí z nich účinkovali ve více titulech současně. Charismatem své výrazné osobnosti dominoval na jevišti barytonista **Martin Bárta**, který ztvárnil Tausendmarka (*Braniboři v Čechách*) a konšela Kalinu (*Tajemství*). Ve dvou náročných inscenacích předvedl obdivuhodné studie dvou charakterově odlišných postav, které nejenže vytvořil svou mimořádnou pěveckou erudicí, ale také jim vtiskl pozoruhodný vývoj. M. Bárta je zkušeným zpěvákem, jehož baryton za léta zpívání sice ztratil něco na hlavovém tónu, ale zase jeho hlas ve střední a nižší poloze nabyl na obdivuhodné mohutnosti. Proto mu už dnes svědčí např. spíše Chrudoš než Přemysl ve Smetanově Libuši. Podobně je tomu u Tausendmarka, jehož vyšší tessitura nutí pěvce zpívat s větším napětím, zatímco při přednesu Kaliny působí velice přirozeně, komfortně a naprosto uvolněně. První basista NDM **Martin Gurbal** vystoupil na jevišti dokonce ve třech rolích: kratším vstupem jako Kmet v *Braniborech*, jako pěvecky i představitelsky zdatný Malina v *Tajemství* a konečně jako Mumlal ve *Dvou vdovách*, který bohužel postrádal větší výrazovost, smyslu pro komiku a ohebnější hlas. Ve dvou menších sólových partech a nakonec jako člen sboru se představil hlasově průbojný **Roman Vlkovič** (Oldřich Rokycanský a Mistr zednický) s výraznou deklamací. Tenoristu, kterého bychom rádi v Plzni zase zažili, byl **Martin Javorský** (Junoš a Skřivánek), který upoutal nejen krásným materiálem, ale především působivým frázováním a celkovou výrazovostí svého projevu. Mezzosopranistka **Anna Nitrová** nejdříve vystoupila jako Vlčenka, která už od Smetany není příliš výraznou postavou, nicméně svůj um rozehrála především jako strhující Panna Róza, ve které předvedla nádherné frázování a perfektní práci s textem. I představitelsky hodně zaujala pozoruhodným osobním pojetím velké smetanovské postavy. Primadona ostravské scény **Veronika Rovná** se vedle Ludiše v *Braniborech v Čechách* se výrazně prosadila ve *Dvou vdovách*. Jako Anežka nabídla sugestivní herecký portrét mnohovrstevnatého charakteru postavy. Rovná je velkou pěveckou osobností, přestože její pěvecký projev má občas tendenci produkovat nepříjemně znějící rovný tón s neklidným nepřirozeným vibratem.

Z dalších pěveckých představitelů vystoupil v *Braniborech* **Gianluca Zampieri** jako Jíra, kterého pojal vzhledem ke svým pěveckým možnostem jako úlohu charakterního tenora, byť úloha od Smetany tak zamýšlena nebyla. Mladý pár z *Tajemství* Blaženku a Víta vytvořili **Soňa Godárska** a **Richard Samek**, tedy naopak umělci, které plzeňské publikum naopak zná dost dobře. Pro okouzující Godárskou je Blaženka ideální rolí v současném stádiu jejího pěveckého vývoje; postavu dokáže navíc obohatit bezprostřední lidskou vřelostí a osobním půvabem. I Richardovi Samkovi se po všech stránkách vyvedl komplexní charakter postavy. Ve *Dvou vdovách* vystoupila jako Karolina pěvkyně velkého osobního vyzářování **Lada Bočková**. K brilantnímu pěveckému portrétu Karoliny jí zatím chybí více pěveckých zkušeností; také její hlas se ve vyšších polohách poněkud zužuje a postrádá plnější rozkvět. Přesto však zanechala díky svému hereckému projevu velmi intenzivní dojem. Vedle V. Rovné a M. Gurbala byl jejím spoluhráčem tenorista **Martin Šrejma**, rovněž pravidelně vystupující na scéně DJKT, který velmi kultivovaně a velkým osobním zanícením ztvárnil Ladislava Podhajského.

Škoda, že hostování, jehož umělecké a organizační přípravě věnovalo ND moravskoslezské maximální síly, nenašlo odpovídající odezvu ze strany vedení DJKT v Plzni nebo alespoň se to tak může jevit z pohledu řadového diváka. Ředitel DJKT v Plzni se neobjevil ani na jednom pohostinském představení, úvodní slova vedení operního souboru i Magistrátu města Plzně se utápěla ve formální povrchnosti a neupřímnosti a nevyvarovala se ani pár faktických chyb. Standardní úroveň si zachoval jen dramaturg DJKT Vojtěch Frank, jehož vystoupení bylo profesionální a věcné.

Bedřich Smetana: *Braniboři v Čechách* 4.1.2025, *Tajemství* 5.1. 2025, *Dvě vdovy* 6. 1. 2025 – pohostinská představení Národního divadla moravskoslezského v Divadla Josefa Kajetána Tyla v Plzni

Scéna z *Braniborů v Čechách* © M. Popelář

Anna Nitrová jako *Panna Róza (Tajemství)* © M. Popelář

Děkovačka po představení Tajemství

Rovná (Anežka), L. Bočková (Karolína) – Dvě vdovy ©M. Popelář

Děkovačka po představení Dvou vdov

Václav Bečvář

[Archiv autora](#)

10. 1. 2025